

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toelating van specifieke detectiemiddelen en om misdrijven en inbreuken vast te stellen als vermeld in het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, en de reglementen ter uitvoering van het voormelde decreet
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het voorliggende besluit strekt ertoe uitvoering te geven aan artikel 114 Scheepvaartdecreet en zodoende om specifieke detectiemiddelen toe te laten voor de vaststelling van misdrijven en inbreuken die kaderen binnen de materies geregeld in het Scheepvaartdecreet.

Het ontworpen besluit duidt vooreerst de technologieën aan waarvan dergelijke detectiemiddelen gebruik kunnen maken. Daarnaast worden ook de voorwaarden waaronder dergelijke detectiemiddelen kunnen gebruikt worden, vastgelegd. Tenslotte wordt voor bepaalde technologieën ook uitdrukkelijk uitvoering gegeven aan het tweede lid van artikel 114, dat bepaalt dat automatisch werkende toestellen, voor zover zij metingen uitvoeren, goedgekeurd of gehomologeerd worden volgens de modaliteiten bepaald door de Vlaamse Regering.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ressorteert onder het beleidsveld Waterinfrastructuur en -beleid.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2024/94 van 20/03/2024.
- het advies van de Inspectie van Financiën werd verkregen op 29 maart 2024 en gaat als bijlage.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het Scheepvaartdecreet, dat onder andere een algemeen regelgevend kader voor het beheer en het gebruik van de binnenwateren en de scheepvaart in Vlaanderen creëert, actualiseert niet alleen de bestaande regelgeving maar voert bovendien adequate (bestuurlijke) handhavingsmodaliteiten in met het oog op het verder verhogen van de veiligheid op de Vlaamse waterwegen.

Artikel 114 Scheepvaartdecreet belast de Vlaamse Regering met de toelating van specifieke detectiemiddelen en voorwaarden bij het vaststellen van misdrijven en inbreuken, omschreven door het Scheepvaartdecreet. Het voorliggende besluit geeft uitvoering aan dit artikel.

Hoewel de term “detectiemiddel” in principe ruimer begrepen zou kunnen worden, wordt op dit ogenblik slechts de regeling van “automatisch werkende toestellen” noodzakelijk geacht. Het besluit maakt dan ook consequent gebruik van deze term, zulks in lijn met gelijkaardige regelgeving die geldt voor het wegverkeer.

Wat betreft het eerste lid van artikel 114, geeft het besluit expliciet toelating aan welbepaalde technologieën waarvan deze automatisch werkende toestellen gebruik kunnen maken. Ook de voorwaarden waaraan de automatisch werkende toestellen moeten voldoen, worden bepaald. Deze worden in detail toelicht bij de artikelsgewijze bespreking van artikelen 1 en 2.

In artikel 3 wordt vervolgens uitvoering gegeven aan het tweede lid van artikel 114, dat bepaalt dat automatisch werkende toestellen, voor zover zij metingen uitvoeren, goedgekeurd of gehomologeerd worden volgens de modaliteiten bepaald door de Vlaamse Regering. Nu reeds gelden immers op nationaal of internationaal niveau bepaalde standaarden waaraan de betrokken technologieën moeten voldoen. Waar dergelijke nationale of internationale standaarden reeds bestaan, wordt in het voorliggende besluit bepaald dat de automatisch werkende toestellen zijn goedgekeurd als de betrokken technologie waarvan het toestel gebruik maakt, voldoet aan de corresponderende nationale of internationale standaard.

De motivering voor het vaststellen van dit besluit, is het technisch vergemakkelijken en ondersteunen van handhaving op het terrein voor toezichthouders, bestuurlijk opsporingsagenten of agenten van gerechtelijke politie in het kader van misdrijven en inbreuken omschreven in het Scheepvaartdecreet.

In afwezigheid van een regeling die welbepaalde detectiemiddelen (in bijzonder automatisch werkende toestellen die gebruik maken van de genoemde technologieën) toelaat, hebben de personeelsleden van bevoegde autoriteiten, waterwegbeheerders, havenbedrijven of het loodswezen die worden aangewezen als toezichthouder, bestuurlijk opsporingsagent of agent van gerechtelijke politie niet de mogelijkheid om controles op bepaalde misdrijven of inbreuken omschreven in het scheepvaartdecreet *technisch* uit te voeren. Iedere controle zou dan immers beperkt blijven tot visuele vaststellingen van de betrokken personen, terwijl concrete metingen dergelijke vaststellingen bewijstechnisch aanzienlijk kunnen staven. Bovendien dragen dergelijke objectieve metingen met

technologieën die voldoen aan nationale of internationale standaarden ook aanzienlijk bij aan de rechtszekerheid voor de rechtsonderhorige.

Voorliggend uitvoeringsbesluit is aldus van cruciaal belang in het kader van de verdere operationalisering van het toezicht, de opsporing en vaststelling van misdrijven en inbreuken in het kader van de materies geregeld in het Scheepvaartdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1:

In artikel 1 wordt bepaald welke automatisch werkende toestellen de personeelsleden van de bevoegde autoriteiten, waterwegbeheerders, havenbedrijven of het loodswezen als toezichthouder, bestuurlijk opsporingsagent of agent van gerechtelijke politie, kunnen gebruiken bij het vaststellen van misdrijven en inbreuken, omschreven door het Scheepvaartdecreet en uitvoeringsbesluiten. Meer bepaald worden deze automatisch werkende toestellen ingedeeld naargelang de technologie waarvan ze gebruik maken.

Er wordt gewerkt met technologische containerbegrippen om de snel evoluerende automatisch werkende toestellen een tijdloos karakter te geven. Vanuit een operationeel standpunt worden de hierna opgesomde technologieën als relevant geïdentificeerd voor het kwalitatief uitvoeren van het toezicht, de opsporing en vaststelling van misdrijven en inbreuken op het gebied van het Scheepvaartdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten. Ter duiding worden telkens één of meer voorbeelden gegeven, maar deze voorbeelden zijn niet als beperkend bedoeld:

- (i) radar technologie (bv. pulsradar),
- (ii) lasertechnologie (bv. zgn “speedguns”);
- (iii) sensor technologie (bv. elektronische neuzen of infrarood);
- (iv) transponder technologie (bv. AIS);
- (v) nautische software technologie (bv. objectplanning);
- (vi) geluidsmeting technologie (bv. microfoon);
- (vii) monstername technologie (bv. toestellen voor alcohol- of drugstesten).

Artikel 2:

In artikel 2 worden de voorwaarden bepaald waaraan de automatisch werkende toestellen moeten voldoen om gebruik te worden bij het vaststellen van misdrijven en inbreuken.

De eerste voorwaarde stelt dat een meting door een automatisch werkend toestel niet vervormd (bv. het opzettelijk fabriceren, verzinnen of vervalsen van meetresultaten) of gemanipuleerd (bv. het kiezen om bepaalde metingen te rapporteren en andere weg te laten om een vertekend beeld te geven) mag worden. Deze voorwaarde is essentieel voor het verkrijgen van nauwkeurige en betrouwbare resultaten.

De tweede voorwaarde stelt dat de identificatie en het gebruik (bv. het merk, type en serienummer) van het automatisch werkend toestel vermeld dient te worden in het verslag van vaststelling of het proces-verbaal. Ook het resultaat van de meting dient vermeld of bijgevoegd te worden in het verslag van vaststelling of proces-verbaal. Dit ter verzekering van de bewijswaarde van de meting en de rechtszekerheid voor de rechtsonderhorige.

De derde voorwaarde gaat over het meten van de maximum toegelaten snelheid, die aan het scheepvaartverkeer wordt opgelegd. In tegenstelling tot de beschrijving in artikel 114, focust deze voorwaarde zich op het tijdsverloop tussen de doortocht aan twee “digitale” punten, in plaats van twee fysieke punten (bv. sluisen en bruggen). Hiermee wordt bedoeld dat via AIS twee digitale boeien worden geplaatst en het tijdsverloop tussen deze twee punten wordt gemeten. Om deze wijze van handhaving te kunnen gebruiken, dient de meting steeds op een lineair traject te worden uitgevoerd

(een traject zonder vertakkingen of grote bochten) en dient de schipperij op de hoogte te worden gebracht van de trajectcontrole aan de hand van een notificatie via NTS bericht of via de gekende overlegorganen met de binnenvaartsector.

De vierde voorwaarde stelt dat indien een bepaald automatisch werkend toestel nog niet is goedgekeurd of gehomologeerd, zoals bedoeld in artikel 114, het wel gebruikt kan worden onder de noemer van "eenvoudige inlichting". Dit houdt in dat meetresultaten enkel aanvullend gebruikt kunnen worden bij een directe vaststelling van een toezichthouder, bestuurlijk opsporingsagent of agent van de gerechtelijke politie. Deze voorwaarde is geïnspireerd op artikel 70, Wet van 16 maart 1968 betreffende de politie op het wegverkeer en heeft als hoofdreden dat er, op het ogenblik van het ontwerp van dit besluit, nog standaarden bestaan voor soorten meettoestellen die geïmagineerd worden door het voorliggende besluit. Ook snelle wetenschappelijke ontwikkeling kan ervoor zorgen dat voor toekomstige automatisch werkende toestellen niet onmiddellijk standaarden voorhanden zijn. Deze bepaling maakt het mogelijk om deze toestellen toch in te zetten, zij het dat de metingen erdoor verricht dan als eenvoudige inlichting gelden.

Artikel 3:

Dit artikel gaat ten slotte in op een aantal goedkeuringen die verondersteld worden, van zodra de desbetreffende technologie voldoet aan bepaalde specifieke regelgeving.

Wat betreft radar technologie wordt bepaald dat deze is goedgekeurd in de zin van artikel 114, tweede lid van het Scheepvaartdecreet als die technologie voldoet aan de IALA-richtlijn R0128 in het kader van VTS-systemen en apparatuur. Meer specifiek dient er binnen deze richtlijn rekening gehouden te worden met de richtsnoer G1111-3, die meer inzicht voorziet over de productie eisen voor radarinstallaties. IALA is de International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities en wordt gezien als de toonaangevende autoriteit in het kader van (onder andere) radarinstallaties.

Automatisch werkende toestellen, die gebruik maken van transponder technologie in het kader van automatische identificatie die voldoen aan de EU-uitvoeringsverordening 2019/838 van 20 februari 2019 betreffende technische specificaties voor track- en trace systemen voor schepen, zijn eveneens goedgekeurd in de zin van artikel 114, tweede lid van het Scheepvaartdecreet. De verordening stelt eisen aan de implementatie van track- en trace systemen voor schepen in de Europese Unie en heeft als doel de maritieme veiligheid, beveiliging en milieubescherming te verbeteren door te zorgen voor een effectief toezicht op de scheepsbewegingen binnen de EU-wateren.

Wat betreft de technologie in het kader van alcoholmetingen, biedt het Koninklijk Besluit van 21 april 2007 betreffende de ademtesttoestellen en de ademanalysetoestellen afdoende standaarden die evenzeer kunnen gelden voor de scheepvaart. Het koninklijk besluit legt technische specificaties (bv. typegoedkeuring) en procedures (bv. kalibratie, gebruik en onderhoud) vast met betrekking tot de toestellen die worden gebruikt om de ademalcoholconcentratie bij bestuurders te meten.

Automatisch werkende toestellen, die gebruik maken van geluidsmetingstechnologie, moeten voldoen aan de norm IEC 61672, klasse 1 of een gelijkwaardige norm. IEC is de International Electrotechnical Commission en wordt gezien als een toonaangevende organisatie in het kader van de ontwikkeling en publicatie van algemene internationale normen voor elektrische componenten en apparatuur.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend ontwerp heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse overheid nu dit louter bepaalde detectiemiddelen toelaat, maar geen verplichtingen over de aankoop of het gebruik ervan impliceert.

Op 29 maart 2024 heeft de Inspectie van Financiën een gunstig advies verleend.

Er is geen begrotingsakkoord vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- a. Personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet.
- b. Werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven.
- c. Investerings en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg.
- d. Ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten.
- e. Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na de principiële goedkeuring dient het bijgevoegde ontwerp van besluit voor advies te worden voorgelegd aan de Raad van State.

Na dit advies, en na eventuele aanpassingen waartoe het aanleiding zou geven, zal het ontwerp voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toelating van specifieke detectiemiddelen en voorwaarden om misdrijven en inbreuken vast te stellen als vermeld in het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 en de reglementen ter uitvoering van het voormelde decreet ;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toelating van specifieke detectiemiddelen en voorwaarden om misdrijven en inbreuken vast te stellen als vermeld in het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 en de reglementen ter uitvoering van het voormelde decreet;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 29 maart 2024.